

Daling in afzien van zorg vanwege kosten, in 2025 geeft zes procent van de burgers aan afgezien te hebben van zorg

Naast betaalbaarheid en kwaliteit, is toegankelijkheid een belangrijke pijler van de Nederlandse zorg. Dit houdt bijvoorbeeld in dat burgers die zorg nodig hebben op tijd toegang hebben tot zorg. Jaarlijks meet het Nivel daarom hoe burgers de toegang tot de zorg ervaren. We belichten twee onderdelen: de mate waarin burgers afzien van zorg vanwege de kosten; en de wachttijden voor een afspraak met een medisch specialist na een doorverwijzing. De data zijn afkomstig van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg uit de jaren 2016 tot en met 2025.

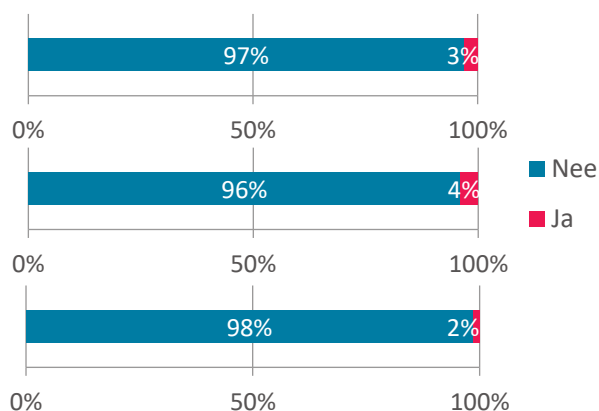
Is het de afgelopen 12 maanden voorgekomen dat u...

... een medisch probleem had, maar vanwege de kosten geen arts heeft bezocht? (n=731*)

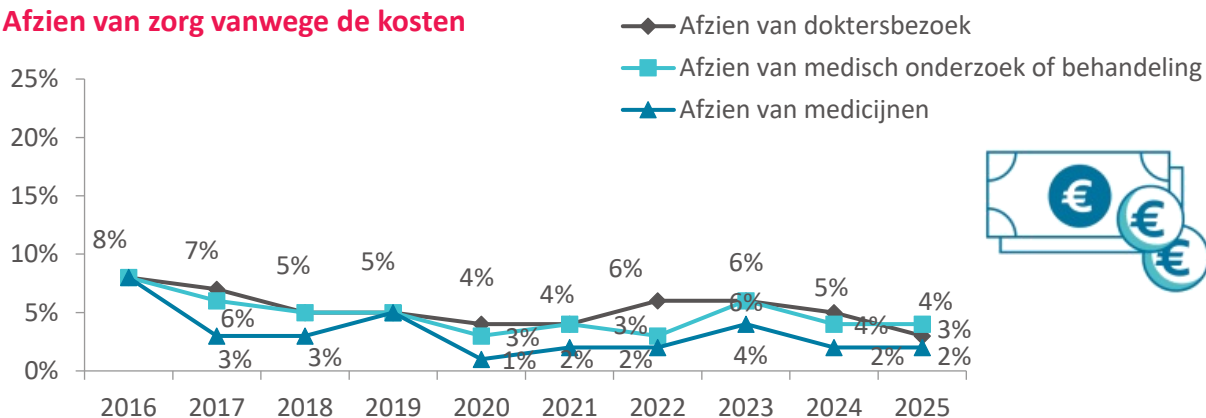
... vanwege de kosten heeft afgezien van een door een arts aanbevolen medisch onderzoek, behandeling of nabehandeling? (n=729*)

... vanwege de kosten een recept voor medicijnen niet hebt afgehaald of doseringen van medicijnen hebt overgeslagen? (n=727*)

* gewogen, data afkomstig uit 2025

Afzien van zorg vanwege de kosten

Afzien van zorg vanwege de kosten over de jaren heen

Van 2016 tot en met 2025 is voor het percentage mensen dat afziet van een doktersbezoek, medisch onderzoek/behandeling of medicijnen vanwege de kosten een dalende trend te zien.

Meer weten? Onderzoek doen met het Consumentenpanel Gezondheidszorg?

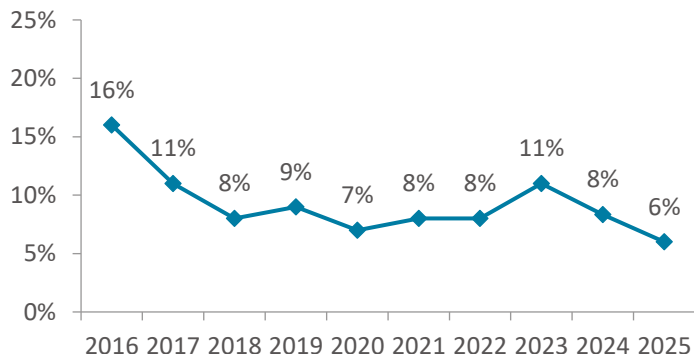
www.nivel.nl/consumentenpanel-gezondheidszorg
mail: consumentenpanel@nivel.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Sarač, D., Meijer, M., Brabers, A. & Jong, J. de. Daling in afzien van zorg vanwege de kosten, in 2025 geeft zes procent van de burgers aan afgezien te hebben van zorg. Utrecht: Nivel, 2026

**Afzien van ten minste 1 vorm van zorg vanwege de kosten
(van doktersbezoek, medisch onderzoek / behandeling, medicijnen)**

— Percentage dat heeft afgezien van ten minste één vorm van zorg vanwege de kosten

6% ziet af van ten minste één vorm van zorg in 2025

Het percentage burgers dat heeft afgezien van ten minste één vorm van zorg vanwege de kosten is 6% in 2025. Over de gehele periode 2016-2025 is een daling te zien in het percentage mensen dat afziet van ten minste één vorm van zorg. Verder heeft 0,5% van de burgers in 2025 afgezien van alle drie de vormen van zorg vanwege de kosten (niet in figuur).

Wachttijd voor de medisch specialist stabiel gebleven

Van de respondenten die in de afgelopen twee jaar een medisch specialist hebben bezocht (n=422), gaf in 2025 minder dan de helft (43%) aan minder dan vier weken op een afspraak te hebben gewacht. Ongeveer drie op de tien respondenten wachtten tussen de één en twee maanden op een afspraak (32%) en 15% wachtte twee maanden of langer. In de periode 2016-2025 is de groep respondenten die aangeeft 2 maanden of langer te moeten wachten op een afspraak significant toegenomen, namelijk van 9% in 2016 naar 15% in 2025. In 2024 was het ook 15%.

Over het onderzoek

Methode

Vragenlijst (schriftelijk en online) binnen het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg in november 2016 t/m 2025. Er is een regressieanalyse uitgevoerd om te kijken naar de verandering van de door patiënten ervaren toegang tot zorg over de tijd, waarin is gecontroleerd voor leeftijd en geslacht.

Steekproef

De steekproef was in alle jaren N=1500 en was representatief voor de algemene bevolking in Nederland van 18 jaar en ouder naar leeftijd en geslacht.

Respons

733 respondenten in 2025 (49%). De samenstelling van deze groep respondenten was naar leeftijd en geslacht niet helemaal representatief voor de algemene bevolking van 18 jaar en ouder in Nederland, ook al was de steekproef dit wel. Er is daarom een weging toegepast om hiervoor te corrigeren.

Respondenten

In 2025 was 52% vrouw en 48% man. 21% was 18-39 jaar, 46% was 40-64 jaar en 33% was 65 jaar of ouder. 46% heeft een vaste huisartspraktijk, 50% heeft een vaste huisarts, 1% heeft geen van beide en van 3% is dit onbekend.

Meer weten? Onderzoek doen met het Consumentenpanel Gezondheidszorg?

www.nivel.nl/consumentenpanel-gezondheidszorg
mail: consumentenpanel@nivel.nl

U vindt deze en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties. De gegevens mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: Sarač, D., Meijer, M., Brabers, A. & Jong, J. de. Daling in afzien van zorg vanwege de kosten, in 2025 geeft zes procent van de burgers aan afgezien te hebben van zorg. Utrecht: Nivel, 2026